

بررسی رابطه بین شهرت حسابرس با مدیریت کفایت سرمایه بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

داریوش جاوید^۱، محمداحمدی چگنی^۲

^۱ عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران

چکیده

هدف اصلی این پژوهش بررسی رابطه بین شهرت حسابرس با مدیریت کفایت سرمایه بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. پژوهش حاضر جهت بررسی رابطه متغیرهای پژوهش در دوره زمانی ۱۳۹۰-۱۳۹۵ انجام شده است. جامعه مطالعاتی شامل بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد که تعداد ۱۴ بانک انتخاب شدند. سپس متغیرهای پژوهش مورد شناسایی قرار گرفته و جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات، از داده‌های به دست آمده از نرم افزارهای رهایود نوین و برای محاسبه متغیرهای پژوهش از نرم افزار Excel استفاده شده است. این داده‌ها جهت آزمون فرضیه توسط نرم افزار spss ۱۹ و Eviews ۷ به کمک آمارهای توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج حاصل از پژوهش بیانگر این واقعیت است که بین شهرت حسابرس و مدیریت کفایت سرمایه در بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنی داری وجود ندارد.

واژه‌های کلیدی: شهرت حسابرس، مدیریت کفایت سرمایه، بورس اوراق بهادار

۱. مقدمه

از جمله مسائل مهم در صنعت بانکداری، احتمال ورشکستگی و ناتوانی بانک‌ها در انجام تعهدات مالی ایجاد شده است که با شدت گرفتن روند خصوصی سازی و دور شدن نظام بانکی از فضای امن مالکیت دولتی، بانک‌ها را با چالشی بزرگ در زمینه ادامه فعالیت‌های خود مواجه ساخته است. در این راستا، اولین و مهم‌ترین عاملی که می‌تواند بانک‌ها را در مقابل خطرهای ناشی از ورشکستگی و ناتوانی مصون سازد، وجود عامل نسبت کفایت سرمایه به دارایی‌های بانک است. نسبت کفایت سرمایه حاصل تقسیم سرمایه پایه شامل سرمایه اصلی و سرمایه تکمیلی بر مجموع دارایی‌های موزون شده به ضرایب ریسک بر حسب درصد است. نسبت کفایت سرمایه یک شاخص کلیدی در تحلیل وضعیت بانک به شمار می‌رود که با توجه به آن می‌توان متوجه شد که دارایی‌های بانک تا چه حد در سبد مناسبی سرمایه گذاری شده و از لحاظ ریسک و به کارگیری سرمایه در دارایی‌های مختلف از وضعیت مناسبی برخوردار است. هم‌اکنون، اعمال مدیریت بر روی شاخص مهم نسبت کفایت سرمایه از سوی بانک‌ها جدای از اهمیت ابعاد مقرراتی و احتیاطی، به یکی از شاخص‌های مهم برای ارزیابی وضعیت مالی بانک‌ها در سطح ملی تبدیل شده و در تنظیم مراودات بین المللی مؤثر است. از طرف دیگر، برآورده ساختن سود مورد انتظار سهامداران و حفظ قیمت سهام بانک‌ها در بازارهای رقابتی نیازمند نگرش و اقدامات بسیار جدی تری در زمینه حصول شاخص‌های مطلوب فعالیت است که از آن میان، نسبت کفایت سرمایه از اهمیت به مرتب بیشتری برای سهامداران و سایر سرمایه‌گذاران بانکی برخوردار است. [۱]

از طرفی به دنبال رسایی‌های مالی شرکت‌ها و بحران‌های مالی طی دو دهه اخیر، انگشت اتهام تا حدودی به سمت حسابرسان و کیفیت حسابرسی نشانه رفته است. در ایران نیز پس از کشف تقلب بانکی ۱۳۹۰، برخی کارشناسان ادعای شکست حسابرسی را مطرح کردند [۲]

بن ستون^۱ (۱۹۷۵) اعتقاد دارد که اهمیت کسب شهرت، انگیزه‌ای قوی برای حفظ استقلال توسط حسابرسان است. هرگونه مصالحه بر سر استقلال حسابرسان منجر به از دست رفتن محبوبيت و در نتیجه تضعیف بازار خدمات حسابرسی می‌شود.

۲. پیشینه پژوهش

پاتریک ون روی^۲ (۲۰۰۳) رابطه بین بانک‌ها با استفاده از اطلاعات موجود بانک‌های فعال هفت کشور کانادا، فرانسه، ایتالیا، ژاپن، سوئیس، انگلستان و آمریکا، در سال‌های ۱۹۸۸ تا ۱۹۹۵ بررسی کرد و نشان داد که ارتباط معکوس بین تغییرات در نسبت کفایت سرمایه و نسبت ریسک اعتباری بانک‌های مورد بررسی وجود دارد. [۳]

مگنیس و امانوئل^۴ (۲۰۱۷) پژوهشی با عنوان "رابطه بین شهرت حسابرس، مدیریت سود و مدیریت کفایت سرمایه" به انجام رسانندند. در این پژوهش تاثیر شهرت حسابرس بر مدیریت سود و مدیریت کفایت سرمایه با استفاده از مدل بحران مالی ۲۰۰۸ بررسی شده است. نتایج این پژوهش نشان دهنده رابطه بین شهرت حسابرس با مدیریت سود و مدیریت کفایت سرمایه به صورت مجزا بوده است. [۴]

^۱ - Beneston

^۲. Patrick, V. R.

^۳. Magnis & Emmanuel

حیدری (۱۳۸۵) رابطه بین نسبت کفایت سرمایه و چهار متغیر مالی شامل نسبت ریسک اعتباری، نسبت سودآوری، اندازه بانک و نسبت سپرده به تسهیلات را در سیستم بانکی ایران طی سال‌های ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۴ بررسی کرد و نتیجه گرفت که بین نسبت کفایت سرمایه و متغیرهای مالی، رابطه معنادار و معکوسی وجود دارد و این در حالی است که تأثیر تغییرات نسبت ریسک اعتباری بانک‌ها بر نسبت کفایت سرمایه کمتر از تأثیر سایر متغیرهای مالی است.^[۵]

جری و مایکل^۶ (۲۰۰۹) ارتباط حجم کاری بالا و کیفیت حسابرسی را بررسی کردند. نتایج سازگار است با این موضوع که حجم کاری بالا کیفیت حسابرسی بالایی را ایجاد می‌کند. به طور خاص، این مهم، برای موسسات بزرگتر برای رسیدن به کسب و کار موفق بسیار محتمل است و صاحبکاران موسسات بزرگ انگیزه‌ی کمتری به مدیریت سود نشان می‌دهند. آنان اشاره می‌کنند که اگر چه شواهد قابل قبولی مبنی بر بالا بودن کیفیت حسابرسی در موسسات حسابرسی بزرگتر، وجود دارد این به این معنی نیست که ادعا کنیم در موسسات کوچکتر کیفیت حسابرسی پایین وجود دارد.^[۶]

چن و هسو^۷ (۲۰۰۹) برای بررسی اینکه آیا ارتباط مثبتی بین اندازه حسابرسی و کیفیت حسابرسی وجود دارد و بررسی رابطه بین کیفیت حسابرسی و حق الزرحمه حسابرسی، کیفیت حسابرسی را از سرمایه انسانی (تحصیلات، تجربه، گواهی، آموزش، تلاش) استخراج کردند و اندازه حسابرسی را در سه سطح (بزرگ، متوسط، کوچک) تجزیه کردند. آنها یافتدند که رابطه مثبتی بین اندازه حسابرسی و کیفیت حسابرسی موسسات بزرگ حسابرسی نسبت به موسسات کوچک حسابرسی وجود دارد، اما این تفاوت در مورد موسسات حسابرسی متوسط نسبت به کوچک صدق نمی‌کند. همچنین آنها بین کیفیت حسابرسی و حق الزرحمه حسابرسی موسسات بزرگ حسابرسی نسبت به موسسات کوچک حسابرسی رابطه مثبت بالایی یافتدند، اما این موضوع بین موسسات حسابرسی متوسط و کوچک تفاوتی ندارد. در هر صورت شواهد تجربی آنها از اندازه حسابرسی به عنوان مبنایی برای اندازه گیری کیفیت حسابرسی حمایت می‌کند و نشان می‌دهد که موسسات بزرگ حسابرسی با کیفیت حسابرسی بالا، حق الزرحمه اضافی دارند.^[۷]

۳. فرضیه و مدل رگرسیونی پژوهش

❖ فرضیه پژوهش: بین شهرت حسابرس و مدیریت کفایت سرمایه در بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنی داری وجود دارد.

مدل فرضیه پژوهش:

$$\text{Capital Adequacy Management}_{i,t} = \alpha + \beta_1 \text{Auditor Reputation}_{i,t} + \beta_2 \text{Bank Size}_{i,t} + \beta_3 \text{Growth}_{i,t} + \beta_4 \text{Total Loans}_{i,t} + \beta_5 \text{Leverage}_{i,t} + \beta_6 \text{Change in Cash Flows}_{i,t} + \beta_7 \text{MTBR}_{i,t} + e_{i,t}$$

(مگنیس و امانوئل ۲۰۱۷). [۸]

۴. روش پژوهش

پژوهش علمی عبارتست از یک روش گام به گام، منطقی، منظم و دقیق برای شناسایی مشکلات، گردآوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل داده‌ها و استنتاج‌های معتبر از آنها می‌باشد. از این رو پژوهش علمی صرفاً مبتنی بر تجربه یا برداشت‌های شخصی و

^۶. Jere & Michael

^۷. Chen & Hsu

درک مستقیم نیست، بلکه هدفمند و دقیق است پایه هر علمی روش، ارزش و اعتبار قوانین هر علمی، به روش شناختی مبتنی است که در آن علم بکار می‌رود. منظور از روش شناسی پژوهش، شیوه انجام پژوهش است که مشخص کننده روش‌های بکار گرفته شده در بررسی موضوع و دستیابی به نتایج در عمل و اجرا می‌باشد. دشوارترین گام در فرآیند پژوهش، مشخص کردن مساله مورد مطالعه است. نخست آنکه درباره یک چیز، یک مانع یا یک موقعیت مبهم تردید وجود دارد، تردیدی که نیازمند پژوهش است. در هر پژوهش ابتدا باید نوع، ماهیت، اهداف پژوهش و دامنه آن معین شود تا بتوان با استفاده از قواعد بازار و از راه‌های معتبر به واقعیت دست یافت. این پژوهش بر مبنای هدف از نوع پژوهش‌های کاربردی است. پژوهش‌های کاربردی به سمت کاربرد عملی دانش هدایت می‌شود، هم چنین پژوهش حاضر، از نظر ماهیت و روش در زمرة پژوهش‌های توصیفی-همبستگی قرار می‌گیرد. پژوهش‌های همبستگی شامل کلیه‌ی پژوهش‌هایی است که در آنها سعی می‌شود. رابطه‌ی میان متغیرهای مختلف با استفاده از ضریب همبستگی تعیین شود. مدل رگرسیونی مورد استفاده از نوع مدل رگرسیونی چند متغیره می‌باشد.

۵. روش اندازه‌گیری متغیرها

متغیر وابسته:

مدیریت کفایت سرمایه:

در این پژوهش برای اندازه‌گیری مدیریت کفایت سرمایه از نسبت کفایت سرمایه استفاده می‌شود که به صورت زیر خواهد بود:

سرمایه مناسب و کافی یکی از شرایط لازم برای حفظ سلامت نظام بانکی است و هریک از بانک‌ها و موسسات اعتباری برای تضمین ثبات و پایداری فعالیت‌های خود باید همواره نسبت مناسبی را میان سرمایه و ریسک موجود در دارایی‌های خود برقار کند. کارکرد اصلی این نسبت حمایت بانک در برابر زیانهای غیرمنتظره و نیز حمایت از سپرده‌گذاران و اعتباردهنده‌گان است. کفایت سرمایه براساس تعریفی که در آیین‌نامه کفایت سرمایه مطرح شده، "حاصل تقسیم سرمایه پایه به مجموع دارایی‌های موزون شده به ضرایب ریسک بر حسب درصد" است. سرمایه بانک و دارایی‌ها دو مولفه اصلی تعیین نرخ کفایت سرمایه در بانک هستند.

سرمایه پایه

= نسبت کفایت سرمایه

دارایی‌های موزون شده به ضرایب ریسک

اجزای دارایی‌های موزون شده بر ریسک بانک‌ها نیز، شامل مواردی به شرح زیر است:

ضریب ریسک	شرح
-	موجودی نقد
-	سپرده قانونی
۲۰	مطلوبات از بانک مرکزی
-	مطلوبات از بانک‌ها و موسسات اعتباری
-	مطلوبات از دولت
۱۰۰	اوراق مشارکت دولتی
۱۰۰	سرمایه‌گذاری در سهام
۱۰۰	حساب‌های دریافت‌نی
۵۰	وام‌ها و تسهیلات اجاره به شرط تملیک و تسهیلات مسکن
۱۰۰	سایر وام‌ها و تسهیلات پرداختی و مطالبات
۱۰۰	خالص دارایی‌های ثابت و سرقفلی
۱۰۰	سایر دارایی‌ها
۱۰۰	تضمين اوراق مشارکت بخش غیر دولتی (مشمول ضریب ۵۰ درصد)
۱۰۰	تعهدات بابت ضمانت نامه‌های صادر شده (مشمول ضریب تبدیل ۲۰ درصد)
۲۰	تعهدات بابت اعتبارات استنادی صادر شده (مشمول ضریب تبدیل ۲۰ درصد)
۵۰	سایر تعهدات
	دارایی‌ها و تعهدات موزون شده بر حسب ریسک

متغیر مستقل:

شهرت حسابرس

در این پژوهش شهرت حسابرس به عنوان متغیر مستقل در نظر گرفته شده است که به عنوان یک متغیر موهومی در نظر گرفته می‌شود. سازمان حسابرسی و موسسه حسابرسی مفید راهبر به عنوان مؤسسه بزرگ و دارای اعتبار و شهرت بالا (درجه ۱) و در مقابل سایر مؤسسات حسابرسی (مؤسسه حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی)، که اندازه آن‌ها نسبت به سازمان حسابرسی کوچک‌تر است، به عنوان مؤسسات دارای اعتبار و شهرت پایین (درجه ۲) در نظر گرفته می‌شود. در صورتی که حسابرس شرکت صاحبکار در طی دوره پژوهش، سازمان حسابرسی و موسسه مفید راهبر بوده باشد، مقدار متغیر مجازی شهرت حسابرس برابر با یک و در غیر این صورت مقدار آن برابر با صفر در نظر گرفته می‌شود.^[۹]

متغیرهای کنترلی:

اندازه یانک (Bank Size): لگاریتم طبیعی دارایی های بانک

$$\text{Bank Size} = \ln(\text{assets})$$

رشد(Growth): تغییرات دارایی ها به دارایی های اول دوره

دارایی ها

Growth = _____

دایره‌های اول دو، ۵

نسبت کل وام ها (Total Loans): کل وام های پرداخت شده به دارایی های اول، دو، و

کا، وام‌های بـداخت شده

Total Loans = _____

درازی های اول دوره

اھرم مالی (Leverage): کل بدهی ها به کل دارایی های پایان دوره

ارزش دفتری بدهی، ها

تغییرات در جریانات نقدی (Change in Cash Flows): جریانات نقدی عملیاتی پایان دوره منهای جریانات نقدی عملیاتی ابتدای دوره تقسیم بر دارایی های ابتدای دوره

ج) پیانات نقدی عملیاتی، ابتدای دوره - ج) پیانات نقدی عملیاتی، پیش از دوره

Change in Cash Flows = _____

دارایی های اول دوره

نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری (MTBR): ارزش بازار حقوق صاحبان سهام به علاوه ارزش دفتری بدھی ها تقسیم پر کل دارایی های ابتدای دوره

ارزش بازار حقوق صاحبان سهام + ارزش دفتری بدھی ها

MTBR = _____
avg. disk read/write time

(۲۰۱۷) ملکانیا

۷. تجزیه و تحلیل داده‌ها

۱-۷ آزمون نرمال سازی متغیر وابسته پژوهش

آن جائی که نرمال بودن متغیر وابسته به نرمال بودن باقیمانده‌های مدل می‌انجامد، لازم است قبل از برآش مدل، نرمال بودن آن کنترل شود.

جهت آزمون فرض بالا از آزمون کلموگروف- اسمیرنوف استفاده شده است. در این آزمون هر گاه سطح معناداری کمتر از ۵٪ باشد فرض صفر در سطح ۹۵٪ اطمینان رد می‌شود؛

جدول ۱: آزمون کلموگروف- اسمیرنوف (K-S) برای متغیرهای وابسته پژوهش	
مدیریت کفایت سرمایه	
۸۳	تعداد
.۲۶۸۲	میانگین
.۱۴۶۶	انحراف معیار
.۱۲۸	قدر مطلق انحراف معیار
.۱۲۸	بیشترین انحراف معیار مثبت
-.۰۷۴	بیشترین انحراف معیار منفی
۱,۱۶۵	کلموگروف اسمیرنوف
.۱۳۳	سطح معناداری

بر اساس مقادیر ارائه شده جدول (۱) از آنجایی که مقادیر سطح معناداری برای مدیریت کفایت سرمایه بعنوان متغیر وابسته پژوهش برابر با ۰,۱۳۳٪ می‌باشد و بیشتر از ۵٪ است؛ بنابراین فرض صفر مبنی بر نرمال بودن متغیرها تایید و داده‌های این پژوهش از توزیع نرمال برخوردارند.

۲-۷ آزمون پایایی متغیرها (ریشه واحد)

آزمون ریشه واحد یکی از معمول‌ترین آزمون‌هایی است که امروزه برای تشخیص پایایی متغیرها مورداستفاده قرار می‌گیرد. آزمونی که در این پژوهش برای بررسی پایایی متغیرها مورداستفاده قرار گرفته است، عبارت‌اند از آزمون لوین لین و چو که در جدول ۲ آورده شده است.

جدول ۲: بررسی پایایی متغیرها		
سطح معنی داری	آماره لوین، لین و چو	
۰,۰۰۰۰	-۸,۶۸۳۸۸	مدیریت سود

۰,۰۰۰۰	- ۱۱,۱۳۹۱	شهرت حسابرس
۰,۰۰۰۰	- ۲۰,۳۴۰۱	اندازه بانک
۰,۰۰۰۰	- ۱۲,۸۶۴۶	رشد
۰,۰۰۰۰	- ۳,۷۷۷۷۷۱	نسبت کل وام‌ها
۰,۰۰۰۰	- ۲۲,۰۱۶۲	اهمی مالی
۰,۰۰۰۰	- ۱۸,۴۵۸۸	تغییرات در جریانات نقدی
۰,۰۰۰۰	- ۱۱,۶۵۸۹	نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری

نتایج جدول (۲) نشان دهنده این است؛ با توجه به این که p-value برای تمامی متغیرها کمتر از ۵ درصد می‌باشد، لذا نتایج آزمون بیانگر پایا بودن این متغیرها است.

۳-۷ آزمون فرضیه پژوهش

❖ فرضیه پژوهش: بین شهرت حسابرس و مدیریت سرمایه در بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنی داری وجود دارد.

این فرضیه با استفاده از مدل زیر به صورت داده‌های پانل برآورد می‌شود و در صورتی که ضریب β_1 در سطح اطمینان ۹۵٪ معنی‌دار باشد مورد تأیید قرار خواهد گرفت.

$$\text{Capital Adequacy Management}_{i,t} = \alpha + \beta_1 \text{Auditor Reputation}_{i,t} + \beta_2 \text{Bank Size}_{i,t} + \beta_3 \text{Growth}_{i,t} + \beta_4 \text{Total Loans}_{i,t} + \beta_5 \text{Leverage}_{i,t} + \beta_6 \text{Change in Cash Flows}_{i,t} + \beta_7 \text{MTBR}_{i,t} + e_{i,t}$$

برای این‌که بتوان مشخص نمود که آیا استفاده از روش داده‌های پانل در برآورد مدل موردنظر کارآمد خواهد بود یا نه، از آزمون F لیمر(چاو) و به منظور این‌که مشخص گردد کدام روش (اثرات ثابت و یا اثرات تصادفی) جهت برآورد مناسب‌تر است، از آزمون هاسمن استفاده می‌شود.

نتایج حاصل از آزمون F لیمر در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳: یافته‌های حاصل از آزمون F لیمر برای فرضیه پژوهش			
آزمون	تعداد	آماره آزمون	سطح معنی داری

۰,۰۰۰۷	۳,۳۰۹۰۷۷	۸۴	F لیمر
۰,۰۰۰۰	۴۳,۷۱۹۸۳۲	۸۴	Chi-square

با توجه به نتایج آزمون F لیمر و P-Value آن، فرضیه H_0 آزمون در سطح اطمینان ۹۵٪ رد شده و بیانگر این است که می‌توان از روش داده‌های پانل استفاده نمود. اکنون این پرسش مطرح است که مشخص نمایی درست کدام است؟ و مدل در قالب کدام یک از فرمول‌های اثرات ثابت و تصادفی قابل بررسی می‌باشد؟ برای آزمون اینکه مدل با بهره‌گیری از روش اثرات ثابت یا اثرات تصادفی برآورده باشد؟ برازش مدل به صورت زیر استفاده می‌شود.

نتایج حاصل از آزمون هاسمن در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴: یافته‌های حاصل از آزمون هاسمن برای فرضیه پژوهش					
نتیجه	سطح معنی داری	آماره آزمون	تعداد	آماره آزمون	آزمون
تایید فرضیه صفر	۰,۳۴۶۹	۷,۸۳۹۹۴۲	۸۴	χ^2	هاسمن

با توجه به نتایج آزمون هاسمن و P-Value آن (۰/۳۴۶۹)، فرضیه H_0 آزمون در سطح اطمینان ۹۵٪ رد شده لذا لازم است مدل با استفاده از روش اثرات تصادفی برآورده شود.

نتایج برآورده مدل در جدول ۵ ارائه شده است. شکل برآورده شده مدل به صورت زیر خواهد بود:

جدول ۵: یافته‌های حاصل از آزمون فرضیه پژوهش				
سطح معنی داری	آماره t	خطای استاندارد	ضریب	متغیر
۰,۰۲۷۱	۲,۲۵۳۷۶۵	۰,۱۳۹۴۶۷	۰,۳۱۴۳۲۶	مقدار ثابت

۰,۲۸۰۱	-۱,۰۸۷۸۵۵	۰,۰۴۱۲۶۶	-۰,۰۴۴۸۹۲	شهرت حسابرسی
۰,۵۶۸۵	-۰,۵۷۲۷۶۲	۰,۰۰۹۷۲۶	-۰,۰۰۵۵۷۰	اندازه بانک
۰,۰۵۵۷	۱,۹۴۳۳۴۱	۰,۰۱۹۲۱۰	۰,۰۳۷۳۳۲	رشد
۰,۶۸۱۰	۰,۴۱۲۷۵۳	۰,۰۷۸۷۱۹	۰,۰۳۲۴۹۱	نسبت کل وام‌ها
۰,۳۲۲۵	۰,۹۹۵۷۶۵	۰,۰۸۸۱۷۸	۰,۰۸۷۸۰۵	اهرم مالی
۰,۶۶۶۱	-۰,۴۳۳۱۶۰	۰,۰۹۷۸۳۴	-۰,۰۸۵۶۹۴	تغییرات در جریانات نقدی
۰,۶۷۹۵	-۰,۴۱۴۷۲۶	۰,۰۱۸۱۶۶	-۰,۰۰۷۵۳۴	نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری

در خروجی جدول (۵) و در ستون ضریب، به ترتیب مقدار ثابت و ضریب متغیر مستقل و متغیرهای کنترلی در معامله رگرسیون ارائه شده است. از آن جا که سطح معنی‌داری آماره‌ی t برای متغیر شهرت حسابرس از سطح خطای قابل قبول ۵ درصد بیشتر است، بنابراین فرضیه پژوهش مورد پذیرش واقع نشده و بین شهرت حسابرس و مدیریت کفايت سرمایه در بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنی‌داری وجود ندارد. به عبارتی مدیریت کفايت سرمایه به شهرت حسابرس وابسته نیست.

۸. نتیجه گیری پژوهش

❖ فرضیه پژوهش: بین شهرت حسابرس و مدیریت کفايت سرمایه در بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنی‌داری وجود دارد.

با توجه به آزمون‌هایی که از راه رگرسیون انجام شد و همانطور که در جدول ۵ مشاهده می‌گردد؛ از آنجا که برای متغیر شهرت حسابرس $p-value < 0,05$ است؛ فرضیه پژوهش پذیرفته نشده و بیانگر این است که بین شهرت حسابرس و مدیریت کفايت سرمایه بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنی‌داری وجود ندارد. نسبت کفايت سرمایه یک شاخص کلیدی در تحلیل وضعیت بانک به شمار می‌رود که با توجه به آن می‌توان متوجه شد که دارایی‌های بانک تا چه حد در سبد مناسبی سرمایه گذاری شده و از لحاظ ریسک و به کارگیری سرمایه در دارایی‌های مختلف از وضعیت مناسبی برخوردار است. هم‌اکنون، اعمال مدیریت بر روی شاخص مهم نسبت کفايت سرمایه از سوی بانک‌ها جدای از اهمیت ابعاد مقرراتی و احتیاطی، به یکی از شاخص‌های مهم برای ارزیابی وضعیت مالی بانک‌ها در سطح ملی تبدیل شده و در تنظیم مراوات‌های بین‌المللی مؤثر است. از طرف دیگر، برآورده ساختن سود مورد انتظار سهامداران و حفظ قیمت سهام بانک‌ها

در بازارهای رقابتی نیازمند نگرش و اقدامات بسیار جدی تری در زمینه حصول شاخص‌های مطلوب فعالیت است که از آن میان، نسبت کفايت سرمایه از اهمیت به مرتب بیشتری برای سهامداران و سایر سرمایه‌گذاران بانکی برخوردار است. از نتایج این فرضیه این چنین استنباط می‌شود که مدیریت کفايت سرمایه به عنوان متغیر وابسته به شهرت حسابرس وابسته نیست. دلیل این موضوع ممکن است ناشی از وجود الزامات قانونی در ایران باشد.

۹. پیشنهادات

با توجه به نتیجه فرضیه پژوهش و عدم رابطه بین شهرت حسابرس و مدیریت کفايت سرمایه، به فعالان و پژوهشگران بازار سرمایه ایران پیشنهاد می‌شود که در بررسی مدیریت کفايت سرمایه بانک‌های بورسی از شهرت حسابرس صرفنظر کرده و تاثیر سایر متغیرها مانند ریسک را بر مدیریت کفايت سرمایه را بررسی کنند.

۱۰. موانع پژوهش

در تمام پژوهش‌هایی که صورت می‌گیرد، محدودیت‌ها جزو لاینفک پژوهش هستند. زیرا همین محدودیت‌ها هستند که زمینه را برای پژوهش‌های آتی و جدید فراهم می‌سازند. این پژوهش نیز از این قاعده مستثنی نبوده است. در این پژوهش محدودیت‌ها به شرح زیر است:

- با توجه به اینکه در این پژوهش فقط بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد بررسی قرار گرفته اند لذا در تعمیم نتایج این پژوهش به سایر گروه‌های بورس و سایر شرکت‌های خارج از بورس تهران جانب احتیاط رعایت شود.

- در این پژوهش شرایط سیاسی و اقتصادی کشور نظیر تورم، مذاکرات هسته‌ای، وجود نوسانات و حباب‌های قیمت و نوسانات قیمت نفت در سالهای اخیر و نیز جو روانی حاکم بر بورس اوراق بهادار تهران با تاثیر بر روی تصمیمات برای ورود سرمایه و نیز سطح آگاهی مردم در میزان رونق بازار سرمایه و حجم مبادلات می‌توانند از جمله عواملی باشند که نتایج این پژوهش موثر باشد. لذا این عوامل لحاظ نشده و ثابت فرض شده اند.

منابع:

۱. سپهر دوست، حمید آئینی، طبیبه (۱۳۹۲). "بررسی عوامل مؤثر بر نسبت کفایت سرمایه در بانک‌های ایران" مجله پژوهش‌های حسابداری مالی سال پنجم
۲. حساس یگانه، یحیی و غلام زاده، مسعود (۱۳۹۱). "ارزیابی جامع کیفیت حسابرسی در ایران: فرصت‌های تحقیقاتی". دهمین همایش ملی حسابداری ایران دانشگاه الزهرا.
۳. Patrick, V. R. (۲۰۰۳). "Credit Rating and Standardized Approach to Credit Risk in Basel II", ۵۱۷. European Central Bank
۴. Magnis Chris, Dr. George Emmanuel Iatridis (۲۰۱۷) "The relation between auditor reputation, earnings and capital management in the banking sector: An international investigation" Research in International Business and Finance ۳۹ (۲۰۱۷) ۳۳۸–۳۵۷
۵. حیدری، محمد علی (۱۳۸۵) "بررسی رابطه نسبت کفایت سرمایه با متغیرهای مالی در سیستم بانکی ایران"، پایان نامه کارشناسی ارشد مؤسسه عالی بانکداری ایران.
۶. Jere ,R, Francis. Michael, D, Y.(۲۰۰۹)."Big ۴ Office Size and Audit Quality". The Accounting Review ۸۴ (۵), ۱۵۲۱ (۲۰۰۹)
۷. Chen , Y. Hsu, J.(۲۰۰۹) ."Auditor Size, Auditor Quality, and Auditor Fee Premiums: Further Evidence from the Public Accounting Profession". SSRN Working Paper Series.
۸. Magnis Chris, Dr. George Emmanuel Iatridis (۲۰۱۷) "The relation between auditor reputation, earnings and capital management in the banking sector: An international investigation" Research in International Business and Finance ۳۹ (۲۰۱۷) ۳۳۸–۳۵۷
۹. نونهال نهر، علی اکبر، مهدی علی نژاد ساروکلائی و پریسا خضری (۱۳۹۲) "ارزیابی تاثیر کیفیت حسابرس بر مدیریت سود در شرکت‌های تازه پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران" دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت سال دوم